

1407**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 13 maja 2004 r.

w sprawie metody oznaczania procentowej zawartości zanieczyszczeń krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego

Na podstawie art. 12 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 20 grudnia 2002 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. Nr 240, poz. 2059 oraz z 2004 r. Nr 6, poz. 40 i Nr 96, poz. 959) zarządza się, co następuje:

§ 1. Oznaczanie procentowej zawartości zanieczyszczeń luźnych, trwałych i ogólnych krótkiego włókna lnianego oraz włókna konopnego zieleńcowego, biologicznego i parowanego, w stanie luźnym oraz w postaci bel i taśmy, wykonuje się na pobranych z tych włókien próbkach.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) włókno lniane i włókno konopne zieleńcowe — włókno uzyskiwane w wyniku mechanicznego przerobu słomy lnianej lub konopnej surowej, niepoddanej w szczególności zabiegom roszenia i parowania;
- 2) włókno lniane i włókno konopne biologiczne — włókno uzyskiwane w wyniku przerobu mechanicznego słomy lnianej lub konopnej po uprzednim jej wyroszeniu metodą moczenia lub siania;
- 3) włókno lniane i włókno konopne parowane — włókno uzyskiwane w wyniku przerobu mechanicznego słomy lnianej lub konopnej po uprzednim poddaniu jej zabiegom parowania;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rynki rolne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 maja 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 106, poz. 1125).

- 4) zanieczyszczenia włókna — ciała obce pochodzenia nieorganicznego, w tym ziemia, kamienie i druty, albo pochodzenia organicznego, w tym paździerz, szypułki, liście, części torebek nasienne i resztki chwastów;
- 5) zanieczyszczenia luźne — paździerz, szypułki, liście, części torebek nasienne oraz inne ciała obce, dające się oddzielić od włókna przez wytrząsanie;
- 6) zanieczyszczenia trwałe — paździerz (przyschłe), skórka, szypułki oraz resztki wierzchołków łodyg, które pozostają we włóknie po oddzieleniu zanieczyszczeń luźnych;
- 7) zanieczyszczenia ogólne — łączną masę zanieczyszczeń luźnych i trwałych, znajdującą się we włóknie;
- 8) aklimatyzacja włókna — doprowadzenie włókna do stałej temperatury i wilgotności poprzez jego przechowywanie przez 24 godziny w pomieszczeniu o wilgotności względnej powietrza 65 % i temperaturze 20 °C.

§ 3. Metoda oznaczania procentowej zawartości zanieczyszczeń krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego jest określona w załączniku do rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *W. Olejniczak*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 maja 2004 r. (poz. 1407)

METODA OZNACZANIA PROCENTOWEJ ZAWARTOŚCI ZANIECZYSZCZEŃ KRÓTKIEGO WŁÓKNA LNIANEGO LUB WŁÓKNA KONOPNEGO**I. Sposób pobierania i przygotowywania próbek krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego**

1. Próbkę krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego pobiera się równomiernie z badanej partii włókna przy zachowaniu ich jednakowej masy w taki sposób, aby łączna próbka osiągnęła masę 3 kg.

2. Próbkę krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego w opakowaniach jednostkowych takich, jak bele, gary, nawoje pobiera się:

- 1) ze wszystkich opakowań, jeżeli badana partia włókna składa się z nie więcej niż 3 opakowań;
- 2) z 3 opakowań, jeżeli badana partia włókna składa się z 4—5 opakowań;
- 3) z 5 opakowań, jeżeli badana partia włókna składa się z 6—10 opakowań;
- 4) z 6 opakowań, jeżeli badana partia włókna składa się z 11—15 opakowań;

- 5) z 9 opakowań, jeżeli badana partia włókna składa się z 16—25 opakowań;
- 6) z 12 opakowań, jeżeli badana partia włókna składa się z 26—63 opakowań;
- 7) z 14 opakowań, jeżeli badana partia włókna składa się z 64—160 opakowań;
- 8) z 15 opakowań, jeżeli badana partia włókna składa się ze 161—250 opakowań;
- 9) z 16 opakowań, jeżeli badana partia włókna składa się z więcej niż 250 opakowań.

3. Próbkę krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego w postaci bel pobiera się z każdej beli, z warstw znajdujących się w odległości nie mniejszej niż 20 cm od powierzchni beli, proporcjonalnie z różnych jej miejsc, w taki sposób, aby łącznie włókno tworzyło próbkę o masie 3 kg. Przy pobieraniu włókno chwyta się dłonią i wyciąga z wnętrza beli. Próbkę umieszcza się w opakowaniu. Przed włożeniem próbki do opakowania obcina się nożycami wystające z dłoni końce włókien, a opakowanie zaopatruje się w etykietę.

4. Próbkę krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego w garach lub nawojach pobiera się z każdego wybranego opakowania poprzez odcięcie odcinków taśmy o takiej długości, aby łącznie tworzyły próbkę o długości 20 m. Próbkę pobiera się co najmniej z dwóch różnych miejsc. Pobraną próbkę wkłada się do opakowania, które zaopatruje się w etykietę.

II. Oznaczanie procentowej zawartości zanieczyszczeń krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego

1. Sprzęt używany przy oznaczaniu procentowej zawartości zanieczyszczeń krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego stanowią:

- 1) waga laboratoryjna;
- 2) stół do klasyfikacji;
- 3) ciemna tablica o wymiarach 1,00 x 1,50 m;
- 4) nożyce;
- 5) płytki Petriego;
- 6) pinceta.

2. Oznaczanie procentowej zawartości zanieczyszczeń luźnych w próbce krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego wykonuje się przez:

- 1) podzielenie próbki krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego, pobranej w sposób określony w części I, na dwie równe części i przeznaczenie pierwszej części do oznaczenia zawartości zanieczyszczeń, a drugiej do ewentualnego powtórzenia tego oznaczenia;
- 2) rozłożenie pierwszej części próbki krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego równomiernie na tablicy, a następnie rozciągnięcie i rozluźnienie występujących skupisk włókien;
- 3) uniesienie próbki krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego, zmiecenie zanieczyszczeń po-

zostałych na tablicy i ich rozsypanie równomiernie na całej powierzchni rozłożonego włókna;

- 4) podzielenie próbki krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego na cztery równe części i z każdej z nich, z różnych, losowo wybranych miejsc, wycięcie przez całą grubość warstwy kwadratowych skrawków, które po połączeniu powinny stanowić próbki o masie około 10 g każda i liczbie:
  - a) 6 — jeżeli próbka została pobrana z krótkiego włókna lnianego gatunku 500 albo 333 lub z włókna konopnego gatunku 4000 albo 3000,
  - b) 4 — jeżeli próbka została pobrana z krótkiego włókna lnianego gatunku 250/170 albo 120 lub z włókna konopnego gatunku 2000 albo 1000,
  - c) 3 — jeżeli próbka została pobrana z krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego pozostałych gatunków;
- 5) umieszczenie każdej z próbek krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego w oddzielnej płytce Petriego, przy czym zanieczyszczenia wysypane na tablicę w czasie wycinania zbiera się spod całej powierzchni skrawków i dodaje do próbek;
- 6) poddanie próbek krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego aklimatyzacji, a następnie oddzielne zważenie każdej próbki z dokładnością do 0,01 g;
- 7) usunięcie zanieczyszczeń luźnych z każdej próbki krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego przez jej wytrząsanie nad arkuszem czystego papieru i po aklimatyzacji zanieczyszczeń, ich zważenie z dokładnością do 0,01 g;
- 8) obliczenie procentowej zawartości zanieczyszczeń luźnych w próbce (P_{li}) krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego według wzoru:

$$P_{li} = \frac{z_{li}}{m_i} \times 100$$

gdzie:

z_{li} — oznacza masę wydzielonych zanieczyszczeń luźnych w gramach,

m_i — oznacza masę próbki włókna lnianego lub konopnego w gramach;

- 9) obliczenie zawartości zanieczyszczeń luźnych w partii (P_l) krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego w procentach jako średniej arytmetycznej zawartości zanieczyszczeń luźnych we wszystkich próbkach i podanie wyniku tych obliczeń z dokładnością do 0,1 %.

3. Oznaczanie procentowej zawartości zanieczyszczeń trwałych w próbce krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego odbywa się przez:

- 1) połączenie i rozłożenie równomiernej warstwy próbek krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego, z których usunięte zostały zanieczyszczenia luźne, na tablicy;

- 2) podzielenie próbki krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego na cztery równe części i pobranie z każdej z nich, z różnych, losowo wybranych miejsc, przez całą grubość warstwy włókna, próbek, w taki sposób, aby w wyniku tego otrzymać:
- 10 próbek o masie 1,00 g każda — jeżeli próbki pobiera się z krótkiego włókna lnianego gatunku 500, 333, 250/170 albo 120,
  - 5 próbek o masie 1,00 g każda — jeżeli próbki pobiera się z krótkiego włókna lnianego pozostałych gatunków,
  - 5 próbek o masie 3,00 g każda — jeżeli próbki pobiera się z włókna konopnego;
- 3) oddzielenie z każdej z próbek, za pomocą pincety, zanieczyszczeń trwałych, a następnie aklimatyzację próbek pozbawionych zanieczyszczeń i zanieczyszczeń oraz ich oddzielne zważenie z dokładnością do 0,01 g, przy czym suma wyników ważenia próbek bez zanieczyszczeń i zanieczyszczeń nie może się różnić o więcej niż 4 % od początkowej masy próbki; jeżeli różnica jest większa — badanie powtarza się, używając nowych próbek;
- 4) obliczenie procentowej zawartości zanieczyszczeń trwałych w próbce (P_{ti}) krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego według wzoru:

$$P_{ti} = \frac{z_{ti}}{m_i} \times (100 - P_{li})$$

gdzie:

z_{ti} — oznacza masę wydzielonych zanieczyszczeń trwałych w gramach,

m_i — oznacza masę próbki krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego w gramach;

- 5) obliczenie zanieczyszczeń trwałych w partii (P_l) krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego w procentach jako średniej arytmetycznej zawartości zanieczyszczeń trwałych we wszystkich próbkach i podanie wyniku tych obliczeń z dokładnością do 0,1 %.

4. Zawartość zanieczyszczeń ogólnych (P_o) w próbce krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego oblicza się w procentach według wzoru:

$$P_o = P_l + P_t$$

gdzie:

P_l — oznacza zawartość zanieczyszczeń luźnych w partii krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego w %,

P_t — oznacza zawartość zanieczyszczeń trwałych w partii krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego w %.